

OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ

Etapa locală

Clasa a VI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timp de lucru: 3 ore. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Total: 120 de puncte.

Citește cu atenție următoarele texte și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru:

A. În anul trecut, moș Mitruț putea rămâne încă singur acasă, în toiul lucrului la hotar. Nu era nicio primejdie să închidă ochii fără lumânare. Iarna trecută însă l-a dat gata, a ieșit în primăvară slăbănog și nu s-a mai întremat, dimpotrivă, a tot scobâlțit¹ în puteri.

Cine să rămână cu el acasă? Numai Linuța putea rămâne, căci ea era cea mai mică între surori.

În întâiele zile copila a fost tot supărată și uneori parcă-i era greu să aibă grijă de bătrân, ceea ce mai înainte nu se întâmplase; îi plăcea de bunicul și se străduia să-i afle din ochi de dorință. Dar acum, rămasă singură cu el, parcă-i era așa de pustiu, cum pustii îi păreau casa, curtea, grădina. Și parcă tot pustiul acesta se desprindea din moș Mitruț, care moțâia mereu în scaunul cu spetează. Pustiul izvora și din gândul că toate copilele de anii ei erau acum la câmp, numai ea trebuia să păzească pe bătrân.

Dar, cu vremea, sufletul ei se liniști și se însenină, când băgă de seamă cât de neputincios ajunsese bunicul său. Oare cum era cu puțină să se ridice cu atâta greutate din scaun și ea să trebuiască să-i stea la îndemână nu cu o cârje, ci cu două, să i le pună în mână până nu pornea din scaun? De ce i-or fi tremurând așa de tare mâinile, încât vărsa jumătate lingura de zeamă când mânca? De ce nu mai poate înghiți, numai mămligă caldă, sau bucățele de pâne muiate în zeamă? Doamne sfinte, oare așa ajung toți oamenii când sunt tare bătrâni?

Mamă-sa îi lăsa dimineața ciorba gata în oală. Linuța trebuia numai s-o încălzească la amiază. Și, văzând cum varsă lingura, se gândi să-i dea ea de mâncare, ca la copiii cei mici, dar o vreme nu îndrăzni: parcă și-ar bate oarecum joc de el. Dar într-o zi, văzând că tot varsă mai tare din lingură, își luă inima în dinți și zise:

- Bunicule, las' că-ți dau eu cu lingura.

(Ion Agârbiceanu, *Nepoata lui moș Mitruț*)

B. Ei, și pe urmă, nu-ți mai spun, Niculae, ce-am pățit cu el, că n-a mai putut să mergă și cum să-l ducem acasă că era departe. Mergea el, de, așa, doi, trei pași, dar pe urmă chiar dacă îl țineai se făcea greu ca un pietroi și se lăsa în jos. Altfel n-avea nimic, îl întrebam mereu: „Tată, te doare ceva?” „Nu mă doare nimic”, zicea. Ce să-i facem, cum să-l ducem acasă? Îi spun eu lui Sande: „Du-te, mamă, și fă rost de o căruță cu cai, să-l punem în căruță și să-l ducem acasă.” „De unde căruță și cai, zice Sande, nimeni nu mai are voie să țină căruțe cu cai, ce, nu știi?” [...] Și s-a apucat el să-l ia pe tata în brațe. Ce să-l ia, că era greu și ce crezi, Niculae, că a făcut Sande? Aveam o roabă și l-a pus pe tata în ea și uite așa l-a dus până acasă. Să fi văzut cum stătea tata cu capul ridicat și se uita pe drum. Și Sande zice: „Îți place, bătule², să te plimbi așa pe drum?” „Îmi place, mă, Sande, zice, numai ăleia bătrâne nu-i place și nu vrea să mă lase! Ea crede că n-o să ajungă și ea ca mine!” „Bine, bătule, zice Sande, uite las roaba la matală și când oi mai putea și eu așa, vin să te plimb. Că acuma trebuie să mă duc la brigadă să fac procente³”. Da' n-a mai putut Sande, săracul, s-a întors acasă și zice, mamă eu nu mai mă duc la bătul, mi-e milă de el cum îl văz că se topește, zici că parcă nici nu mai e el și m-apucă plânsul. Și când a zis vorbele astea a și început să plângă Sande, că așa e el din toți copiii mei, și-ar duce cu spinarea sacul de cinci duble⁴ până la gară, dar de ce îi e lui milă când îi e, să nu-i ceri, fiindcă nu poate.”

(Marin Preda, *Moromeții*, vol. II)

¹(a) scobâlți (vb.; reg.) – a subția, a scădea, a diminua.

²băt (s.m.; reg.) – bunic (derivat diminutival).

³(a) face procente (expr.) – a munci în agricultură pentru asigurarea cotei de produse pe care țăranii o dădeau statului, în trecut.

⁴dublă (s.f.; pop.) – baniță, măsură de capacitate pentru cereale, egală cu un dublu-decalitru.

SUBIECTUL I - 80 de puncte

a. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Selectează, din fiecare text-suport, câte o secvență care surprinde starea de spirit a copilului. **6 puncte**
2. Într-un text, de 6-8 rânduri, prezintă o ipostază a naratorului, prin referire la conținutul unuia dintre cele două fragmente citate mai sus. **10 puncte**

b. Scrierea despre textul literar (25 de puncte)

Prezintă două trăsături morale comune celor doi copii (Linuța și Sande), într-o compunere de 15-20 de rânduri, utilizând, pentru exemplificare, secvențe din textele propuse.

c. Scrierea imaginativă (25 de puncte)

Valorificând mesajul fragmentelor citate, redactează o compunere narativă de 25 – 30 de rânduri, cu titlul *Suflet de copil*.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- respectarea structurii specifice unei compuneri;
- corelarea conținutului compunerii cu titlul dat;
- integrarea narațiunii și a unor scurte secvențe descriptive în compunere;
- folosirea adecvată a cel puțin trei figuri de stil diferite;
- viziunea originală asupra temei abordate;
- încadrarea compunerii în numărul de rânduri indicat.

Redactare pentru răspunsurile de la punctele **b.** și **c.** – **14 puncte:** *unitatea compoziției – 2p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul – 3p.; coerența textului – 2p.; ortografie – 3p.* (0-1 greșeli-3p.; 2-3 greșeli-2p.; 4 greșeli-1p.; peste 4 greșeli-0p.); *punctuația și așezarea în pagină – 2p.; creativitate și originalitate – 2p.*

SUBIECTUL al II-lea – 10 puncte

Practica rațională și funcțională a limbii

Construiește un dialog de 10-12 replici, între doi colegi, având ca temă atașamentul copiilor față de bunici.

SUBIECTUL al III-lea – 20 de puncte

1. Transcrie, din textele-suport, câte o structură populară/regională, precizând apoi forma literară corespunzătoare. **4 puncte**
2. Propune, în enunțuri, două valori morfologice diferite pentru cuvântul *sărac*. **4 puncte**
3. Construiește câte un enunț în care să folosești forma de genitiv, numărul singular, a substantivelor *fotografie* și *femeie*. **4 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a verbului subliniat în structura *De ce nu mai poate înghiți*, apoi alcătuește un enunț în care să aibă altă funcție sintactică. **8 puncte**